

13 april 2026

Onder embargo t/m 17.00 uur vanmiddag

Verkenners adviseren een coalitie te onderzoeken van Swollwacht, VVD, CU en D66

Start de eerste gesprekken met Swollwacht, VVD, ChristenUnie en D66 voor een nieuwe coalitie in Zwolle. Dat adviseren verkenners Jacco Vonhof en Rob Zuidema aan de gemeenteraad. Zij hebben op verzoek van Swollwacht, en in opdracht van de gemeenteraad, de mogelijkheden verkend voor samenwerking in een nieuwe coalitie.

De afgelopen weken spraken de verkenners met alle fracties in de Zwolse gemeenteraad. Op basis van deze gesprekken formuleren zij de volgende adviezen aan de raad: bouw aan vertrouwen, streef naar een stabiele coalitie en verken een coalitie van Swollwacht, VVD, CU en D66. Uit de verkenningsfase hebben zij daarnaast nog een aantal aanvullende inzichten opgedaan, die zij de formerende partijen graag willen meegeven.

Bouw aan vertrouwen

Uit de verkiezingsuitslag en de gesprekken die de verkenners voerden, klinkt een duidelijke oproep om te bouwen aan vertrouwen met de stad én met elkaar. Inwoners vragen om meer zichtbare verbinding, betere uitleg van keuzes en meer ruimte voor tempo, fasering en maatwerk. Een nieuwe coalitie zal bestaan uit partijen met verschillende achtergronden, ideologieën en bestuurlijke ervaring. Volgens de verkenners maakt een coalitie alleen kans van slagen als er sprake is van onderling vertrouwen en wederzijds respect. Dat vraagt om bewuste keuzes in samenwerking en duidelijke afspraken vooraf.

Streef naar een stabiele coalitie

Alle partijen geven aan dat stabiliteit van groot belang is. Volgens de verkenners ligt die in het verbinden van de politieke flanken en in een coalitie die recht doet aan de volle breedte van de verkiezingsuitslag. Stabiliteit gaat daarbij niet alleen over de samenwerking binnen de coalitie, maar ook over de verhouding tot de oppositie.

De verkenners adviseren daarom te streven naar een brede coalitie met een voldoende ruime meerderheid die recht doet aan de verkiezingsuitslag.

Verken een coalitie van Swollwacht, VVD, CU en D66

In het duidingsgesprek en in vrijwel alle gesprekken met fracties is door een meerderheid van de partijen benadrukt dat een nieuwe coalitie bij voorkeur recht doet aan de volle breedte van de

verkiezingsuitslag. Het verbinden van verschillende politieke richtingen kan volgens hen bijdragen aan stabiliteit, draagvlak en vertrouwen.

Brede coalitie met Swollwacht en PRO niet haalbaar

In dat licht is nadrukkelijk gekeken naar een brede coalitie met zowel Swollwacht als PRO. Meerdere partijen spraken hiervoor hun voorkeur uit en in eerste gesprekken stonden beide partijen open voor deze mogelijkheid. Na een vervolgesprek heeft Swollwacht aangegeven geen mogelijkheden te zien voor een coalitie waarin ook PRO deelneemt. Toen deze meest brede variant niet haalbaar bleek, hebben de verkenneren verkend of een coalitie van Swollwacht, VVD, CU en D66 voldoende basis heeft om verantwoordelijkheid te nemen en samen te werken aan een stabiel bestuur. De betrokken partijen hebben aangegeven hierin mogelijkheden te zien en bereid te zijn deze samenwerking te onderzoeken.

Inzichten voor de formatiefase

Voor de formatiefase geven de verkenneren de betrokken partijen een aantal aandachtspunten mee. Zo adviseren zij om te starten met onderhandelingsteams in duo's, waarbij één van de twee een beoogd wethouder is, zodat vanaf het begin gewerkt wordt aan teamvorming en gelijkwaardigheid. Ook wijzen zij op verschillen in kennis en ervaring tussen partijen en adviseren ze partijen elkaar de ruimte te geven om deze verschillen te overbruggen. Verder adviseren zij zorgvuldig om te gaan met participatie: betrek de samenleving waar dat de kwaliteit en het draagvlak vergroot, maar blijf als bestuur verantwoordelijkheid nemen voor besluiten.

Tot slot pleiten de verkenneren voor een coalitieakkoord op hoofdlijnen, met ruimte voor debat en inbreng van de raad, zodat breed draagvlak kan ontstaan.

Vervolg

De eerste gesprekken met Swollwacht, VVD, CU en D66 zijn bedoeld om te onderzoeken of er voldoende vertrouwen is om gezamenlijk de formatiefase in te gaan. Daarbij bevelen de verkenneren aan om expliciet te verkennen of uitbreiding met een vijfde partij wel of niet bijdraagt aan draagvlak, vertrouwen en bestuurlijke stabiliteit.

Daarmee ronden zij hun opdracht af.

“Wij kijken terug op een intensieve, eervolle en betekenisvolle opdracht. Wij hebben er vertrouwen in dat met deze uitgangspunten een solide basis is gelegd voor de vorming van een stabiele, breed gedragen coalitie voor Zwolle en haar regio,” aldus Vonhof en Zuidema.

Het advies van de verkenneren wordt binnenkort besproken met de gemeenteraad.

[Adviesverslag verkenneren.pdf](#)
1.14 MB

Noot voor de redactie, niet voor publicatie:

Bij vragen kunt u contact opnemen met pers@zwolle.nl, telefoon: (06) 15 82 12 13.

Geen berichten meer ontvangen van ons? Klik [hier](#)